

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře - rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Roberta Ožvalda a soudců JUDr. Ivany Kosové a JUDr. Marcely Pechové ve věci

žalobkyně: [Jméno žalobkyně], IČ [IČO žalobkyně]
sídlem [Adresa žalobkyně]
zastoupená advokátkou Mgr. Helenou Psychlovou
sídlem Na Příkopě 1047/17, 110 00 Praha 1

proti

žalované: [Jméno žalované], IČ [IČO žalované]
sídlem [Adresa žalované]

o zaplacení 200 000 EUR s příslušenstvím

o odvolání žalované proti rozsudku Okresního soudu v Táboře ze dne 16. 10. 2024 č. j. 10 C 164/2024-127

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se potvrzuje.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobkyni náklady odvolacího řízení v částce 72 575,20 Kč k rukám Mgr. Heleny Psychlové do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Citovaným rozhodnutím soud I. stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni 200 000 EUR s úrokem z prodlení 14,75 % ročně od 25. 5. 2024 do zaplacení, vše do tří dnů od právní moci rozsudku. Dále žalované uložil povinnost nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 428 549,46 Kč ve stejné lhůtě. Po vyhodnocení provedených důkazů skutkově uzavřel, že mezi

žalobkyní a dlužníkem [právnícká osoba]. probíhala od 27. 11. 2023 do 8. 3. 2024 obchodní spolupráce spočívající v dodávkách elektronických zařízení žalobkyní dlužníku, jehož kupní cenu žalobkyně dlužníku vyúčtovala fakturami s daty splatnosti od 26. 1. 2024 do 7. 5. 2024. Dlužník zboží odebral, kupní cenu však nezaplatil. Ke dni podání žaloby dlužil na jistinu celkem 199 115,45 EUR a na úroku z prodlení 5 709,96 EUR. Předloženou e-mailovou korespondencí ze 17. 1. 2024 žalobkyně prokázala, že podpisu ručitelského prohlášení žalované předcházelo jednání mezi žalobkyní a dlužníkem způsobené nepříznivou finanční situací dlužníka a že požadavek na ručení za závazky dlužníka jako podmínka další spolupráce, limit ručení ve výši 200 000 EUR a omezení doby ručení koncem roku 2024, vzešlo z požadavku žalobkyně. Tyto podmínky plně respektoval jediný akcionář žalované, který 8. 2. 2024 představenstvu žalované udělil pokyn k uzavření ručitelského prohlášení se žalobkyní s tímto obsahovým vymezením. Hned dalšího dne podepsali za žalovanou 2 členové jejího představenstva ručitelské prohlášení, které tento pokyn plně respektuje. Rozsah ručení je v prohlášení vymezen jednak vymezením právního důvodu vzniku dluhů, za jejichž splnění žalovaná ručí – závazek zaplatit věřiteli dlužníkem nezaplacené splatné faktury za kupní cenu dodaného zboží (elektrosystémů na obráběcí stroje, motorů, pohonných jednotek a příslušenství), jednak horním limitem ručení (200 000 EUR) a jednak pevně daným koncem doby ručení (31. 12. 2024). E-mailem ze 14. 3. 2024 dal dlužník žalobkyni na vědomí, že nemá k dispozici finanční prostředky k úhradě splatných faktur. To vyplývá také z průběhu insolvenčního řízení ve věci dlužníka, kdy insolvenční soud 3. 5. 2024 vyhlásil moratorium. Žalobkyně se pak obrátila na žalovanou, které zaslala postupně výzvu k plnění z 20. 3. 2024, e-mailem z 15. 4. 2024 návrh dohody o splnění dluhu, na který žalovaná reagovala vznesením námitky relativní neplatnosti ručitelského prohlášení dne 17. 4. 2024, a následně písemnou výzvu k plnění z 15. 5. 2024. Soud I. stupně dále konstatuje, že ručitelské prohlášení je podepsáno 9. 2. 2024, jak je přímo uvedeno na něm. Byť žalovaná podpis v prohlášení tohoto dne přímo nerozporuje, navrhla výslech svědků [Příjmení] a [Příjmení]. Tyto důkazní návrhy byly zamítnuty pro nadbytečnost, protože datum podpisu jednoznačně vyplývá z obsahu prohlášení. V právní rovině vychází soud I. stupně z § 2018 odst. 1, 2, § 2019 odst. 1 a § 2021 odst. 1 o. z. K námitce žalované se zabývá otázkou určitosti ručitelského prohlášení. Pokud žalovaná poukazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 423/2006, pomíjí, že požadavek na ohraničení doby je zde vznesen v poměrech posuzování určitosti obsahu zástavní smlouvy, nikoliv ručitelského prohlášení. Současná právní úprava vymezení souboru dluhů zajištěného ručením v § 2019 odst. 1 o. z. je však koncipována odlišným způsobem. Připouští vymezení dvojím způsobem, prvním je vymezení souboru dluhů jejich vznikem v určité době, druhým, rovnocenným způsobem je vymezení souboru dluhů určením právního jednání, ze kterého mají vznikat. V předmětném ručitelském prohlášení byl použit druhý z uvedených způsobů. Jedná se o závazek žalované zaplatit žalobkyni dlužníkem nezaplacené splatné faktury za kupní ceny dodaného zboží se specifikací jeho druhu. Jestliže je v prohlášení současně uvedena doba konce ručení, nečiní to z něj automaticky prohlášení vymezující soubor dluhů dobou jejich vzniku. Limitem určitosti je dle judikatury zajištění toho, že jednajícím stranám je zřejmé, které konkrétní dluhy jsou předmětem ručení, a to jednoznačně a nepochybně (viz např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Cdo 4481/2017). Tato podmínka byla splněna, neboť obsah prohlášení byl v době jeho vzniku oběma stranám znám, vznikl při jejich vzájemné spolupráci. V době sepsu prohlášení již část faktur byla splatná, část byla vystavena, ale nebyla dosud splatná, a část nebyla ještě ani vystavena. Částečně se tedy jednalo ze strany žalované o ručení za pohledávky, které měly vzniknout v budoucnu, ale pouze do data 31. 12. 2024. Identifikace závazků, které vzniknou v budoucnu, vyjadřující právní důvod vzniku těchto závazků je z hlediska požadavku určitosti právního úkonu dostatečná. Z těchto důvodů bylo žalobě v plném rozsahu vyhověno.

2. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolání žalovaná. Uvádí v něm, že skutečnost, že dlužník nedisponuje prostředky k úhradě splatných faktur, má plynout z e-mailu dlužníka ze 14. 3. 2024 a z průběhu insolvenčního řízení zahájeného ve věci dlužníka. Žalobkyně z tohoto důvodu nevyzvala k úhradě dluhu samotného dlužníka, ale obrátila se přímo na žalovanou, výzvou k

plnění ze dne 20. 3. 2024, návrhem dohody o splnění dluhu z 15. 4. 2024 a předžalobní výzvou z 15. 5. 2024. Žalovaná se domnívá, že v dané věci není splněna podmínka ve smyslu § 2021 odst. 1 věta druhá o. z., že je nepochybné, že dlužník dluh nesplní. Z e-mailové zprávy ze 14. 3. 2024 lze toliko usuzovat na situaci dlužníka v dané chvíli, kdy všechny faktury vystavené v roce 2024 byly ještě před datem své splatnosti. Ani ze zahájeného insolvenčního řízení 17. 4. 2024 a vyhlášeného moratoria 3. 5. 2024 neplyne neschopnost dlužníka minimálně na tyto pohledávky plnit. Samotný úpadek dlužníka byl prohlášen až 20. 8. 2024. Dle odborné literatury (Občanský zákoník, 2. vydání 2024, C. H. Beck) „výzvy není třeba, je-li nepochybné, že dlužník dluh nesplní. Typicky půjde o situace, kdy dlužník nemá prostředky ke splnění dluhu (např. je-li dlužník v úpadku)“. Vzhledem k tomu je žaloba minimálně částečně předčasná a žalovaná proto žádala změnu rozsudku tak, aby žaloba byla zamítnuta, případně zrušení rozsudku a vrácení věci soudu I. stupně k dalšímu řízení.

3. Žalobkyně ve vyjádření k odvolání poukazuje na to, že žalovaná opustila svou dosavadní argumentaci a brání se jedinou, procesně novou námitkou o předčasnosti žaloby. Dle žalobkyně je tato námitka nepřipustnou novotou ve smyslu § 205a o. s. ř., takže by k ní odvolací soud neměl ve smyslu § 212a odst. 3 o. s. ř. přihlídnout. Ani z věcného hlediska však není tato námitka důvodná. Skutečnost, že ke dni výzvy 15. 5. 2024 dlužník dluh nesplní, jasně vyplynula jednak z prohlášení samotného dlužníka a jeho jednání předcházející výzvě, jak to plyne z e-mailu ze 14. 3. 2024, v němž dlužník výslovně potvrdil neschopnost uhradit dluh vůči žalobkyni. To vyplynulo i z insolvenčního řízení zahájeného vůči dlužníkovi 17. 4. 2024, z něhož je jasné, že dlužník je jednoznačně v úpadku přinejmenším z důvodu platební neschopnosti ve smyslu § 3 odst. 1, 2 písm. b) insolvenčního zákona. To pak vyplynulo i z dalšího průběhu insolvenčního řízení, návrhu na vyhlášení moratoria z 1. 5. 2024 a usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích z 3. 5. 2024. Dle těchto listin dlužník výslovně uznal nároky insolvenčního navrhovatele a potvrdil, že se nachází v úpadku ve formě jak platební neschopnosti, tak i předlužení. Poukaz žalované, že k prohlášení úpadku dlužníka došlo až 20. 8. 2024, je irelevantní, když žalovaná pominula zákonnou definici úpadku dlužníka dle § 3 insolvenčního zákona. Krajský soud v Českých Budějovicích v usnesení z 20. 8. 2024 sám konstatoval, že již z insolvenčního návrhu ze 16. 4. 2024 ve spojení s návrhem na vyhlášení moratoria z 1. 5. 2024 „jednoznačně vyplynul“ úpadek dlužníka, který tak objektivně nastal již v době před podáním výzvy žalobkyně.
4. Podle § 212 o. s. ř. přezkoumal odvolací soud rozsudek soudu I. stupně v celém rozsahu. K projednání věci nařídil v souladu s § 214 odst. 1 o. s. ř. jednání. Žalovaná požádala o jeho odročení z důvodu změny právního zastoupení, této žádosti však odvolací soud usnesením z 2. 4. 2025 nevyhověl (co do důvodů lze odkázat na odůvodnění tohoto rozhodnutí). K jednání se pak dostavila původní právní zástupkyně žalované, která tento úkon činila dle § 20 odst. 6 zákona č. 85/1996 Sb. jako neodkladný, což odvolací soud akceptoval. Lze však doplnit, že i bez toho byly splněny podmínky k projednání a rozhodnutí věci v nepřítomnosti žalované strany dle § 101 odst. 3 ve spojení s § 211 o. s. ř. Odvolací soud pak dospěl k závěru, že odvolání není opodstatněné.
5. Soud I. stupně postupoval v řízení plně v souladu s procesními pravidly. Provedeným dokazováním objasnil všechny rozhodné skutečnosti, jež byly účastníky k předmětu sporu uplatněny. Přehledně a pečlivě shrnul výsledky tohoto dokazování v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Odvolací soud v tomto procesu přijímání skutkových zjištění neshledává naprosto žádných pochybení. Stejný závěr lze učinit také o právním posouzení věci. V rámci toho také detailně řešil námitku žalované o neurčitosti ručitelského prohlášení. S hmotněprávním východiskem k tomuto vysloveným i s konkrétním právním závěrem pro danou věc je možné opět jenom souhlasit. Současně lze konstatovat, že tento právní závěr není odvoláním žalované ani napadán. I vzhledem k tomu je možné plně odkázat na odůvodnění napadeného rozhodnutí co do skutkových zjištění i právních závěrů, s nimiž se odvolací soud bez výhrad ztotožňuje.
6. Žalovaná v odvolání přichází s novou argumentací, která z její strany v řízení před okresním soudem uplatněna nebyla. Nejde však o nepřipustnou novotu ve smyslu § 205a o. s. ř., jak tvrdí

žalobkyně, protože námitka spadá pod odvolací důvod dle § 205 odst. 2 písm. g) o. s. ř. o nesprávném právním posouzení. Žalovaná totiž namítá, že není splněna podmínka zakotvená v § 2021 odst. 1 věta druhá o. z., že je „nepochybné, že dlužník dluh nesplní“, na což je vázáno právo věřitele požadovat splnění po ručiteli bez předchozí písemné výzvy k plnění doručené dlužníku. Žalovaná k tomu namítá, že skutková zjištění přijatá z provedených důkazů okresním soudem nepostačují k naplnění uvedené hypotézy právní normy, s odkazem na příslušnou odbornou literaturu.

7. V žalovanou uváděné publikaci Občanského zákoníku (2. vydání 2024, C. H. Beck, bod 4. komentáře k § 2021 o. z.) se uvádí, že „výzvy není dále třeba, je-li nepochybné, že dlužník dluh nesplní. Typicky půjde o situace, kdy dlužník nemá prostředky ke splnění dluhu (např. je-li dlužník v úpadku)“. Obdobně tak je uváděno v publikaci Občanský zákoník, komentář, Wolters Kluwer (zdroj ASPI), že základním předpokladem pro právo požadovat splnění po ručiteli je nesplnění dluhu dlužníkem v přiměřené lhůtě, ač k tomu byl dlužník vyzván věřitelem v písemné formě, přičemž „z uvedeného pravidla se stanoví výjimka pro případy, kdy nebylo možné výzvu provést (zřejmě z důvodů na straně dlužníka) nebo je-li nepochybné, že dlužník dluh nesplní, např. při zjevném nedostatku majetku“. Také dle právní věty vyslovené v rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1198/2019 platí, že „věřitel nemusí vyzvat dlužníka ke splnění dluhu pouze tehdy, jestliže výzvu nelze uskutečnit (např. věřiteli není známa dlužníková adresa, dlužník není schopen fyzicky výzvu převzít ze zdravotních důvodů apod.), anebo jí doručit lze, avšak takové doručení nebude mít z objektivních důvodů žádné účinky, neboť dlužník není schopen svůj závazek splnit (dlužník je insolventní apod.), anebo jej je schopen splnit, avšak jsou zde jiné důvody (např. dlužníkův závazek není platný podle § 2019 odst. 2 o. z., dluh zanikl pro nemožnost plnění podle § 2026 odst. 2 o. z. apod.). Pro tolerování absence výzvy přitom nestačí pouhá domněnka věřitele, že dlužník není ochoten plnit svůj dluh“.
8. V daném případě skutkově nesporná absence výzvy dlužníkovi vůbec nestojí na pouhé nepodložené domněnce věřitele, že dlužník není ochoten splnit svůj dluh, ale na prokazatelné jistotě, že dlužník nebyl v rozhodné době schopen svůj závazek splnit. Přestože žalovaná v řízení před soudem I. stupně nezpochybňovala možnost žalobkyně postupovat dle věty druhé § 2021 odst. 1 o. z., v napadeném rozsudku jsou konstatována i zjištění, jež se k tomuto postupu vztahují (viz body 7. a 9. odůvodnění). Jistěže je pravdou, že v době e-mailové zprávy [Jméno Příjmení] ze 14. 3. 2024 nebyla ta část faktur žalobkyně za dodané zboží, jež byla vystavena od ledna 2024, ještě splatná. Ovšem pokud dlužník sděluje, že není schopen zaplatit (ani) faktury po splatnosti, pak je naprosto evidentní, že dlužník nemá dostatek prostředků na úhradu těchto i dalších svých závazků. Žalovaná ani netvrdí a nevyplývá to nejenom z e-mailu ze 14. 3. 2024, ale ani z dalších listin, že se situace v následném období změnila v kladném směru. Naopak během zhruba měsíce dochází k podání návrhu ze strany jiného věřitele dlužníka na zahájení insolvenčního řízení. Dále postačí připomenout obsah návrhu samotného dlužníka na vyhlášení moratoria z 1. 5. 2024, v němž výslovně uvádí, že se „v současnosti nachází v úpadku ve formě jak platební neschopnosti, tak i předlužení. ... Dlužník se hodlal v brzké době připojit k insolvenčnímu návrhu a současně podat návrh na povolení reorganizace. ... Dlužník má v tuto chvíli řadu věřitelů, vůči nimž má závazky po splatnosti ... Dlužník naplňuje definici úpadku ve formě předlužení dle ust. § 3 odst. 4 insolvenčního zákona, neboť má více věřitelů a souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu jeho majetku“. Již na základě toho lze mít i dle odvolacího soudu prokázaný stav, se kterým zákonná úprava spojuje možnost absence výzvy dlužníkovi, neboť na základě popsanych skutečností bylo nepochybné již před zasláním výzvy žalobkyní žalované, že dlužník není schopen žádnou část dluhu vůči žalobkyni reálně splnit.
9. Vzhledem k tomu je třeba rozsudek soudu I. stupně ve výroku ve věci samé pokládat za věcně správný. Jelikož tento soud nepochybil ani při rozhodování o nákladech řízení, byl jeho rozsudek podle § 219 o. s. ř. v celém rozsahu potvrzen.

10. Podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. vzniklo žalobkyni právo na náhradu nákladů také odvolacího řízení. Ty jsou tvořeny 2 úkony právní služby po 28 300 Kč (vyjádření k odvolání a účast u odvolacího jednání), k tomu náleží 2 režijní paušály po 450 Kč, ztráta času za 7 půlhodin po 150 Kč a náhrada jízdného 1 429,50 Kč. K tomu přistupuje dle § 137 odst. 3 o. s. ř. také náhrada DPH 12 595,70 Kč. Celkovou částku 72 575,20 Kč je žalovaná povinna uhradit v souladu s § 149 odst. 1 a § 160 odst. 1 o. s. ř. k rukám zástupkyně žalobkyně do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání ve lhůtě 2 měsíců ode dne jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím soudu I. stupně za podmínek dle § 237 o. s. ř.

Tábor 3. dubna 2025

JUDr. Robert Ožvald
předseda senátu